

Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap

Jaarverslag 2004

Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap

Postadres: Postbus 80123, 3508 TC Utrecht
Bezoekadres: Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
Telefoon: 030 253 4056
Fax: 030 253 5523
E-mail: info@knag.nl
Website: www.knag.nl

Foto voorpagina: Prins Clausbrug, Utrecht (foto: R. Kranenburg)

Inhoud

Inhoud	3
Woord van de voorzitter.....	4
1. Organisatie	5
1.1 Het KNAG – Een inleiding.....	5
1.2 Bestuur en ereleden.....	6
1.3 Bureau, archivaris en kaarten/atlassenbeheer	6
2. Activiteiten in 2004.....	7
2.1 Onderwijs.....	7
2.2 Hoogleraar voor het aardrijkskundeonderwijs	11
2.3 Lezingen en studiedagen	12
2.4 Excursies	14
2.5 Overige activiteiten	16
3. Publicaties en periodieken	18
3.1 Geografie.....	18
3.2 Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie	19
3.3 Nederlandse Geografische Studies.....	21
3.4 Geographical Studies of Development and Resource Use.....	21
Bijlage I KNAG-leden en abonnementen op Geografie en TEGS, 2003-2004.....	22
Bijlage II Afdelingen, commissies en regionale kringen.....	23
Bijlage III Overzicht Redacties	25
Bijlage IV Activiteitenoverzicht 2004	26
Bijlage V Persoverzicht 2004	28

Woord van de voorzitter

Na het jubileumjaar in 2003, waarin het KNAG zijn 130-jarig bestaan vierde, was 2004 het jaar van 'behoud door vernieuwing'. De voorstellen voor het aardrijkskunde-onderwijs voor de Tweede Fase kwamen ongeschonden door het parlement, de discussie over de positie van aardrijkskunde in de basisvorming is in volle gang. Deze en vele andere onderwijsactiviteiten werden en worden gestimuleerd en gecoördineerd door het bureau in samenwerking met commissies en afdelingen binnen het KNAG. Het Genootschap is en blijft een levendig geheel, getuige de vele excursies, lezingen en studiedagen voor geografen door het jaar heen. Het KNAG ontleent bovendien terecht trots aan de tijdschriften Geografie en TESG en aan de publicatiereeks NGS. In voorbereiding is het EUGEO-congres dat in 2007 plaats vindt op de Universiteit van Amsterdam onder voorzitterschap van onze vorige KNAG-voorzitter Joost Terwindt.

Maatschappelijke discussies over burgerschap, kennis van de wereld om ons heen in verleden en heden en de rol van het onderwijs daarbij raken ons, geografen in ons hart.

Het KNAG is, zoals ook in het verleden, het Genootschap bij uitstek om vanuit geografisch perspectief hierin een rol te blijven vervullen.

Marijke van Schendelen,
voorzitter.

1. Organisatie

1.1 Het KNAG – Een inleiding

Het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap is de vereniging voor alle geografen in Nederland en voor diegenen die zich met het vakgebied geografie (aardrijkskunde) verbonden voelen. De vereniging is opgericht in 1873 om de kennis van de 'aardbol' in Nederland te vergroten. De voornaamste activiteiten in de beginperiode waren expeditie naar onbekende gebieden en verslaggeving hiervan door publicatie van een tijdschrift en tijdens lezingen. Het KNAG beheert nog steeds een archief met duizenden authentieke kaarten en originele expeditie-uitrustingsstukken. Ter gelegenheid van het 130-jarig bestaan van het KNAG is in 2003 en 2004 een deel hiervan tentoongesteld in het Tropenmuseum te Amsterdam en bij het ABP in Heerlen. Deze tentoonstellingen zijn inmiddels afgelopen, maar via de website www.knag-expedities.nl kunt u nog altijd een goed beeld krijgen van een achttal expeditie uit de periode 1877 – 1939.

In de afgelopen 130 jaar is de organisatie met haar tijd meegegroeid. Het moderne KNAG fungeert als ontmoetingsplatform voor het uitwisselen van ideeën, kennis en informatie met betrekking tot de geografie. De organisatie richt zich daarnaast vooral op externe profilering van het vak en dienstverlening voor leden. Iedere geograaf heeft belang bij externe profilering van de geografie en haar beoefenaars, zij het praktijkgeografen, aardrijkskundedocenten of studenten. Denk aan de positie van geografen op de arbeidsmarkt, bescherming van het vak aardrijkskunde in het onderwijs, inbreng in maatschappelijke discussies en het verwerven van fondsen voor geografisch onderzoek.

Het KNAG is uitgever van twee tijdschriften (Geografie en het Engelstalig Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie, TESS) en een reeks fiets- en wandelgidsen (Geografische Routes). Voor haar leden organiseert de vereniging excursies, lezingen, studiereizen, studiedagen, congressen en symposia. Hierdoor blijven leden op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het vakgebied en worden contacten onderhouden met vakgenoten, werkzaam in een groot aantal sectoren en organisaties. KNAG-leden profiteren bovendien van aantrekkelijke kortingen op alle activiteiten van het KNAG en op producten die in de Ledenservice worden aangeboden. Voorbeelden hiervan zijn boeken, cd-roms, landkaarten en tentoonstellingen.

De organisatie bestaat uit een bestuur dat de beleidslijnen en toekomstplannen uitzet en een bureau dat de dagelijkse gang van zaken omtrent activiteiten voor zijn rekening neemt. De communicatie tussen deze twee gebeurt door middel van de directeur-secretaris. Daarnaast zijn binnen het KNAG een aantal groeperingen actief, zoals bijvoorbeeld de Afdeling Onderwijs en de Afdeling Fysische Geografie. Regionaal zijn er verscheidene KNAG-kringen die voor leden uit de regio activiteiten organiseren. Een compleet overzicht van deze kringen en afdelingen is te vinden in bijlage II.

Overlijden Prinses Juliana en Prins Bernhard

Met droefenis is kennis genomen van het overlijden van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard der Nederlanden in 2004. Prinses Juliana was, evenals haar moeder voor haar, beschermvrouwe van het KNAG. Prins Bernhard was sinds 1938 ere-voorzitter van het KNAG. Het KNAG prijst zich gelukkig om hun immer warme belangstelling voor de werkzaamheden van het Genootschap. In de jaren na de Tweede Wereldoorlog waren zij beiden meerdere

malen de gast van het bestuur en woonden zij ook enkele belangrijke voordrachten en presentaties bij. Het KNAG bewaart daaraan dierbare en plezierige herinneringen. Een laatste blijk van die wederzijds hartelijke relatie was het bezoek, begin 2004, aan Paleis Soestdijk waarbij aan Prins Bernard de Grote Atlas van Nederlands Oost-Indië werd aangeboden.

1.2 Bestuur en ereleden

Ereleden

drs. P.F. van de Berg-Brouwer
mw. dr. S.E. Steigenga-Kouwe
prof. dr. R. Tamsma

Bestuur

mw. dr. M.C. van Schendelen	voorzitter 1 januari 2004
prof. dr. H. Knippenberg	penningmeester
mw. dr. F.C. Filius	personeelszaken
mw. drs. E.F. Krol	praktijksector
drs. G.B.M. Van den Berg	onderwijs
mw. drs. L. Bosten	tijdschriftenbeleid
drs. J.G.M. Palings	onderwijs

1.3 Bureau, archivaris en kaarten/atlassenbeheer

M. Broekhuizen	financieel en administratief medewerker
drs. E. Bijsterbosch	onderwijsspecialist – tot 1 augustus (blijft voorzitter BAO)
drs. P.C. Conradi	redacteur Geografie
drs. H. Donkers	hoofdredacteur Geografie
drs. R.M. van der Hoogt	projectmedewerker – tot 1 september
mw. drs. G. van Kempen	eindredacteur Geografie
dr. R.H. Kranenburg	projectmedewerker / internetcoördinator / beeldredacteur
dr. P. Lucas	onderwijscoördinator
drs. E. Postma	directeur-secretaris
mw. drs. E. Raedts	medewerker communicatie en projecten – tot 1 november
drs. T.A.W. van Rossum	corrector
mw. A.M. van Sambeek	bureau-assistent
mw. F.M. van Sambeek	administratief medewerker

Kaarten- en atlassenbeheer

De kaarten- en atlascollectie van het KNAG is ondergebracht in de kaartenzaal van de universiteitsbibliotheek van de Universiteit van Amsterdam. Beheerder: drs. J.W.H. Werner.

Archivaris

Dr. P.P.W.J. van den Brink, historisch cartograaf, verbonden aan de Faculteit Geowetenschappen Wetenschappen van de Universiteit Utrecht.

2. Activiteiten in 2004

2.1 Onderwijs

Bestuur Afdeling Onderwijs

Het Bestuur van de Afdeling Onderwijs bewandelt verschillende wegen om de positie van het vak aardrijkskunde te verstevigen.

Als lid van het Platform van vakverenigingen Vakinhoudelijke Verenigingen Voortgezet Onderwijs (VVVO) kan het KNAG haar mening over de positie van het vak breed uitdragen.

Op initiatief van het KNAG spreken twee maal per jaar vertegenwoordigers van Cito, Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO), Inspectie etc. over onderwijsontwikkelingen en stemmen, indien nodig acties af.

Ook is er overleg met onderwijsspecialisten uit de Tweede Kamer.

Met onderzoek dat het KNAG voor derden uitvoert kan de positie inhoudelijk worden versterkt.

Het jaar 2004 stond in het teken van de implementatie van de Tweede Fase. Eind 2003 heeft KNAG een aanvraag ingediend bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschappen (OC&W) voor financiële ondersteuning van een groot aantal acties in het kader van de uitwerking van het rapport "Gebieden in perspectief". De aanvraag werd gehonoreerd in augustus 2004. Een aantal activiteiten kon toen niet meer in 2004 worden uitgevoerd. Bij de aanvraag is nauw samengewerkt met SLO en Cito om een goede taakverdeling af te spreken.

In 2004 heeft CEVO opdracht gekregen om voor alle vakken waar een examenprogramma voor in de maak is, (m.u.v geschiedenis) de eindtermen te globaliseren, d.w.z. in eenvoudiger bewoording te beschrijven. De regierol is daarmee in handen van CEVO, die Cito en SLO heeft ingeschakeld voor uit te voeren taken.

NCDO-project

In 2004 is een aantal activiteiten uitgevoerd in het kader van het NCDO project. Doel van het project is om de positie van Mondiale Duurzame Ontwikkeling (MDO) in het aardrijkskundeonderwijs te verbeteren. Eén onderdeel is het opstellen van een Mission Statement voor aardrijkskunde, met daarin het element MDO. De tekst is in december 2004 gereed gekomen. In 2005 zal het worden gedrukt en worden verspreid onder scholen, politici etc..

Ook is gewerkt aan de voorbereiding van de nascholingscursus over Mondiale Duurzame Ontwikkeling die 18 maart 2005 wordt gehouden in Utrecht. Tot slot heeft het thema een speciale plaats gekregen op de Onderwijsdag 2004.

Jaaroverzicht

Tweede Fase: Aardrijkskunde keuzevak in verschillende profielen

4 februari 2004

De vaste kamercommissie Onderwijs van de Tweede Kamer is op 4 februari 2004 op hoofdlijnen akkoord gegaan met de voorstellen die de minister begin december 2003 heeft gedaan m.b.t. aanpassingen binnen de Tweede Fase HAVO/VWO.

In Economie en Maatschappij (EM) moeten leerlingen uit vijf vakken (waaronder aardrijkskunde) er twee kiezen.

In Natuur en Gezondheid (NG) heeft de lobby van het KNAG om aardrijkskunde daar een positie te geven, geresulteerd in een status als profielkeuzevak: leerlingen moeten

kiezen uit natuurkunde, aardrijkskunde, lichamelijke opvoeding en het nieuwe betavak. Er is in 2004 door de minister een profielcommissies ingesteld die o.a. kijkt of de keuze bij NG beperkt moet worden tot aardrijkskunde en natuurkunde. Verder zal aardrijkskunde in de nieuwe Tweede Fase meer uren krijgen; 320 studielasturen bij HAVO en 440 studielasturen op VWO.

KNAG reageert op tussenrapportage van de Taakgroep Vernieuwing

Basisvorming

12 februari 2004

Op 12 februari 2004 heeft het KNAG per brief gereageerd op de toen voorliggende tussenrapportage van de Taakgroep Vernieuwing Basisvorming.

In de brief werd ingegaan op volgende punten:

- 1 Het KNAG doet de aanbeveling binnen de kerndoelen een verwijzing naar de vakspecifieke werkwijzen van aardrijkskunde op te nemen.
- 2 Het KNAG vraagt zich af of binnen een geïntegreerd leergebied Mens en Maatschappij voldoende aandacht is voor de fysische geografie. In de opzet en inhoud van de set kerndoelen moet explicieter verwezen worden naar de sociale en fysische component van het vak aardrijkskunde.
- 3 Het KNAG pleit er nadrukkelijk voor dat de Taakgroep in het eindrapport met een nieuwe set kerndoelen komt, waarin rekening gehouden wordt met de mogelijkheden van het aanbieden van (een deel van) de leerstof als een geïntegreerd leergebied.
- 4 Het KNAG wil graag meewerken aan het opstellen van doorlopende leerlijnen, waarbij de ontwikkelingen in het basisonderwijs en de Tweede Fase nadrukkelijk betrokken worden.

Vierde Pabo netwerkdag in Deventer

24 maart 2004

Op 24 maart zijn 30 docenten aanwezig op Saxion Hogeschool te Deventer om te spreken over o.a. de resultaten uit het Cito onderzoek naar de kennis op aardrijkskundegebied aan het einde van de basisschool. Henk Notté houdt een lezing over dit PPOON Onderzoek (Periodieke Peiling van het Onderwijs Niveau). Daarnaast wordt uitgebreid met elkaar van gedachten gewisseld over het gebruik van methoden op de Pabo's.

KNAG dient veldaanvraag in bij SLO

April 2004

Ook dit jaar heeft het KNAG een veldaanvraag ingediend bij SLO. De aanvraag is gericht op de ontwikkeling van lesmateriaal in het kader van de Tweede Fase. Het gaat vooral om lesinhouden en vaardigheden die nieuw zijn in het programma. In eerste instantie werd de aanvraag niet gehonoreerd omdat het KNAG geen financiële ondersteuning kan verstrekken. Later bleek dit toch geen bezwaar te zijn. Het onderzoek wordt door SLO in 2005 uitgevoerd.

Examenbesprekingen

Mei 2004

In mei zijn de gebruikelijke examenbesprekingen gehouden. De landelijke besprekingen vonden plaats op het Dr. de Bruynelyceum te Utrecht. De HAVO- en VWO-besprekingen werden door een redelijk aantal vertegenwoordigers bezocht, bij de VMBO-bespreking waren helaas slechts 3 personen aanwezig. Via de VMBO-commissie zal het belang van de besprekingen worden besproken. Naar aanleiding van de besprekingen heeft het KNAG in een overleg met CEVO haar bevindingen besproken.

Over het computerexamen is een apart overleg geweest.

Aardrijkskunde Olympiade

9 – 11 juni 2004

In Breda werden op 11 juni 2004 op de Hogeschool Breda de winnaars bekendgemaakt van de 11^e Aardrijkskunde Olympiade, georganiseerd door de Stichting Aardrijkskunde Olympiade.

Na drie dagen van zwaar theorie- en praktijkwerk op de Hogeschool Breda, mocht Linde Egberts zich de winnaar noemen. Op de NHTV in Breda reikte wethouder Heerkens de hoofdprijs (een interraillkaart) uit aan deze leerlinge van de Vrije School te Groningen. Van het KNAG ontving zij een fraaie globe.

De Groningse moest het in de finale opnemen tegen 24 andere kandidaten, die waren geselecteerd uit circa 2500 havo/vwo'ers.

Overige prijswinnaars waren Sander Jansen (veldwerkprijs) en Frederik Oudman (theorieprijs).

De drie prijswinnaars vormen, aangevuld met Suyan Zhang, de Nederlandse vertegenwoordiging op de Internationale Olympiade te Gdynia (Polen).

Linde Egberts, winnaar van de Aardrijkskunde Olympiade 2004.

Vervolgaanvraag project Basisvorming toegekend

Juli 2004

In juli keurde het Ministerie van OC&W het KNAG-voorstel goed om een resterend bedrag van het project basisvorming uit 2002, te besteden aan (1) regionale bijeenkomsten, in samenwerking met de aardrijkskundevakgroepen van een aantal hogescholen om docenten te informeren over de situatie rond de basisvorming en (2) de opzet van een digitale nieuwsbrief. In het najaar hebben de contacten met de hogescholen er toe geleid dat in januari 2005 een achttal bijeenkomsten zal worden gehouden. Het KNAG heeft deze inhoudelijk voorbereid in december 2004.

Toekenning gelden Implementatie Tweede Fase

Augustus 2004

Het Ministerie van OC&W heeft het projectvoorstel van het KNAG m.b.t. de Implementatie Tweede Fase gehonoreerd. De aanvraag dateert van december 2003 en een aantal activiteiten is daarom inmiddels op een andere wijze ingevuld.

Zo heeft niet het KNAG, maar CEVO de regie van de herziening van de examenprogramma's.

CEVO heeft in november 2004 de eindtermen laten globaliseren door Cito en SLO. Ook hebben Cito en SLO een voorstel voor de verdeling van centraal examen (CE) en schoolexamen (SE) gemaakt (afwijkend van het rapport "*Gebieden in perspectief*"). Daarna is een commissie o.l.v. prof. dr. Rob van der Vaart de eindtermen gaan expliciteren.

Het KNAG heeft hiervoor een aantal mensen voorgedragen (Gotze Kalsbeek en Nanno Vlaanderen van de KNAG-HAVO/VWO commissie, Iris Pauw en Harrie Mennen. Andere leden zijn Henk Ankoné (SLO), Arie Eysberg (CEVO) en Bruno van Erp Taalman Kip (Cito).

In februari 2005 liggen de eindtermen, de explicitering voor CE en de verdeling over CE-SE als syllabus gereed voor inspraak. Het KNAG heeft in maart 2005 haar reactie kenbaar gemaakt aan de minister en aan CEVO. In deze reactie pleit het KNAG voor

een hantering van het KNAG-rapport wat betreft de verdeling over centraal en schoolexamen en de formulering van de eindtermen.

Internationale Aardrijkskunde Olympiade 2004 in Polen

5 – 10 augustus 2004

De Nederlandse afvaardiging naar de Internationale Aardrijkskunde Olympiade in Gdansk, Polen in augustus heeft het prima gedaan. Linde Egberts en Frederik Egberts wonnen een zilveren medaille. Het hele team, dat verder bestond uit Sander Jansen en Suyan Zhang, werd zesde in de landenklassering.

De Nederlandse bijdragen van de leerlingen bij de landenpresentatie, over de multiculturele samenleving en bij de culturele presentatie (over het Sinterklaasfeest) werden erg gewaardeerd door de andere landen. De leerlingen werden bijgestaan door twee leden van de IGEO-commissie Nederland (International Geography Olympiad).

Huldiging olympiade winnaars door Minister van OC&W

8 september 2004

Op 8 september werden de 4 beste leerlingen van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade – met de winnaars van de andere olympiaden- door minister Van der Hoeven gehuldigd.

Vijfde Pabo netwerkdag op 29 september in Utrecht

29 september 2004

Op 29 september heeft de Pabo-commissie de 5^e netwerkdag gehouden. Bij de Pabo Domstad in Utrecht waren 30 personen aanwezig. Centraal stond een lezing van Ronald Nolet, University of professional education, van Halden, Noorwegen. Hij houdt zich bezig met metacognitie.

Nascholing op gebied van thema Aarde; samenwerking KNAG-KNGMG

Oktober 2004

Met het Koninklijk Nederlands Geologisch Mijnbouwkundig Genootschap, het KNGMG, is in het kader van de implementatie van het nieuwe Examenprogramma, gesproken over de sterkere aardwetenschappelijke component die het vak zal krijgen. Daarbij kwam bijscholing op het gebied van fysische geografie en geologie aan de orde. Op 29 oktober hebben KNAG en KNGMG een voorstel gepresenteerd voor het postacademisch fysisch-geografisch en aardwetenschappelijk onderwijs voor aardrijkskundeleraars havo en vwo in het kader van het Tweede Fase programma. Contacten zijn gelegd met de faculteiten die op dit terrein werkzaam zijn. Doel is om nascholing te coördineren en eventueel te faciliteren. De bedoeling is dat de faculteiten zelf de cursussen geven. In het voorjaar 2005 wordt verder gesproken over de opzet.

Intentieverklaring: Onderzoek maakt je (onder)wijs

Oktober 2004

In oktober 2004 ondertekende het KNAG een intentieverklaring m.b.t. het project 'Onderzoek maakt je (onder)wijs' - pilot in het kader van het Deltaplan bèta/techniek. De intentie houdt in dat het KNAG een positieve bijdrage wil leveren aan het stimuleren van de aandacht van jongeren voor bètavakken in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.

De ondertekening is mede gedaan omdat het vak aardrijkskunde inhoudelijk een belangrijke bijdrage levert (onderwerpen) en omdat aardrijkskunde vanaf 2007 profielkeuzevak zal zijn bij natuur en gezondheid. Daarmee moet het vak zich positioneren als een vak dat met bèta-vakken samen kan/wil werken. Op dit moment zijn al enkele enthousiaste aardrijkskundeleraars actief binnen het project.

Succesvolle Onderwijsdag aan de VU Amsterdam

25 november 2004

Op 25 november waren 511 docenten aanwezig op de zeer succesvolle Onderwijsdag. het aantal aanmeldingen lag in totaal rond de 550: een groot aantal mensen kon niet worden ingedeeld omdat de zaalcapaciteit bereikt was. De Onderwijsdag werd dit jaar met het Onderwijscentrum VU (Joop van der Schee) en de Faculteit Aard- en Levenswetenschappen (Bernd Andeweg) georganiseerd. Door de voortreffelijke organisatie op de VU, de goede locatie op de VU zelf en het aansprekende, afwisselende programma, werd het een succesvolle dag.

Het centrale thema dit jaar was "Ruimte voor aardrijkskunde". Het thema werd uitgewerkt in de subthema's: Aarde op school, GIS in de klas, Lijnen in het Onderwijs, Didactiek in praktijk, Mondialisering in de les, Aardrijkskunde uit de boeken en Ruimtelijke ontwikkelingen in Amsterdam. Er waren vijf excursies: de Zuidas, de Westelijke Tuinsteden, IJburg en Zuidoost. Daarnaast was er een excursie over natuurgesteenten in de binnenstad van Amsterdam.

Op de Bedrijvenmarkt waren 32 instellingen aanwezig.

De centrale lezing in de aula van de VU, door decaan prof. dr. P. Vellinga, over de vraag of Nederland veilig is achter de dijken, werd met veel enthousiasme ontvangen. Dit jaar werd in het programma speciaal aandacht besteed aan workshops die door docenten zelf werden gegeven over projecten waar zij mee bezig zijn. Deze "good practices" werden goed bezocht.

2.2 Hoogleraar voor het aardrijkskundeonderwijs

Prof. dr. R. van der Vaart heeft tot 1 mei 2004 de bijzondere KNAG-leerstoel 'Geografie voor het aardrijkskundeonderwijs' bekleed. Vanaf 1 mei 2004 is Rob van der Vaart benoemd tot gewoon hoogleraar Sociale Geografie en Planologie aan de Universiteit Utrecht. Het KNAG is Rob van der Vaart zeer dankbaar voor zijn buitengewone verdiensten op het terrein van de bijzondere leerstoel.

In 2004 heeft Rob van der Vaart zich nog bijzonder ingespannen voor bijvoorbeeld de implementatie van het nieuwe eindexamenprogramma voor aardrijkskunde voor HAVO/VWO, onder andere door nascholing van auteurs.

Voor de opvolging van Rob van der Vaart als bijzonder hoogleraar van de KNAG-leerstoel is een procedure in werking gesteld. Rob van der Vaart is overigens bereid waar mogelijk tijdens de overgangperiode taken te blijven vervullen rond het aandachtsgebied geografie en aardrijkskundeonderwijs.

2.3 Lezingen en studiedagen

KNAG-lezing 'Oost-Europa in de Europese Unie'

13 mei 2004

Aansluitend op de algemene ledenvergadering hield Dr. Leo Paul, als Oost-Europadeskundige verbonden aan de faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht, zijn lezing 'Oost-Europa in de Europese Unie – van gegijzeld avondland naar gekoloniseerde achtertuin?'.

Hij legt uit waarom de recente uitbreiding van de Europese Unie met tien, voornamelijk Oost-Europese, landen in zijn ogen een logische stap is. De historische ontwikkeling van Europa is daarbij een belangrijk argument.

Foto: Wim van der Ende

Leo Paul geeft voor een volle zaal zijn visie op de oostwaartse uitbreiding van de Europese Unie.

Opening tentoonstelling 'In kaart gebracht met kapmes en kompas bij ABP in Heerlen

16 mei 2004

Minister van Onderwijs Maria van der Hoeven opende op 16 mei de tentoonstelling 'In kaart gebracht met kapmes en kompas' in het hoofdkantoor van het ABP te Heerlen. Marijke van Schendelen had aansluitend een interessant gesprek met minister Maria van der Hoeven, die het KNAG uitdaagde te onderzoeken in hoeverre 'hedendaagse verkenningstochten' in bijvoorbeeld de ruimte een plaats kunnen krijgen in het aardrijkskundeonderwijs. Dit maakt volgens Maria van der Hoeven onderwijs aansprekend en spannend voor leerlingen.

Op deze dag is tevens de tweede druk van de bij de tentoonstelling horende catalogus uitgereikt aan Frans Vonk, voormalig voorzitter van het KNAG, planoloog bij de gemeente Heerlen en initiatiefnemer voor deze tentoonstelling.

De tentoonstelling was van 18 mei t/m 30 juni 2004 open voor publiek.

KNAG-Groeneveldlezing Jared Diamond

8 juni 2004

Dinsdag 8 juni hield de wereldberoemde Amerikaan Jared Diamond op uitnodiging van het KNAG en Kasteel Groeneveld de lezing 'The Netherlands as a model for our globalizing modern world' op Kasteel Groeneveld in Baarn. Jared Diamond is als hoogleraar geografie verbonden aan de Universiteit van Californië in Los Angeles en bekend van zijn geruchtmakende boek *Guns, Germs and Steel* (Nederlandse vertaling:

Zwaarden, paarden & ziektekiemen). Er zijn zo'n anderhalf miljoen exemplaren verkocht en Jared Diamond won er de prestigieuze Pulitzer Price mee.

Foto: Wim van der Ende

Jared Diamond weet zijn publiek te boeien met zijn beschouwing van onder meer het Nederlandse 'polderdenken'.

Jared Diamond hield een boeiend verhaal over hoe het 'polderdenken' in Nederland de wereld kan redden en de rol van geografie daarbij. De 145 toehoorders genoten zichtbaar van het verhaal en de prachtige ambiance op deze bijzondere dag.

Na afloop ontving Jared Diamond uit handen van KNAG-voorzitter Marijke van Schendelen de Grote Atlas van Nederlands Oost-Indië. Aangezien Jared Diamond veel van zijn hart en werk in Nieuw-Guinea heeft liggen, waardeerde hij het cadeau zeer.

Na de lezing ontmoette iedereen elkaar bij fantastisch zomerweer tijdens een gezellige borrel in de tuin. Er waren daarna nog 45 mensen die de avond afsloten met een gezamenlijk diner in het kasteel.

De pers besteedde uitgebreid aandacht aan het bezoek van Jared Diamond. Dezelfde avond zond NOVA een eerder op de dag gemaakt interview uit. In het NRC-Handelsblad en De Volkskrant verschenen paginagrote artikelen over de ideeën van Jared Diamond. Ook de bladen Internationale Samenwerking en BioNieuws zagen in het bezoek van Jared Diamond een goede aanleiding om zijn denkbeelden onder de aandacht te brengen.

Foto: Wim van der Ende

Jared Diamond ontvangt de Grote Atlas van Nederlands Oost-Indië uit handen van KNAG-voorzitter Marijke van Schendelen.

Overige lezingen en studiedagen

Lezingenavond Kring-Utrecht

5 februari 2004

Deze avond stond in het teken van twee zeer uiteenlopende onderwerpen. Voor de pauze bracht Rob van der Vaart (Universiteit Utrecht, bijzonder hoogleraar voor het aardrijkskundeonderwijs) het laatste nieuws over de herziening van de tweede fase. Hierbij kwam niet alleen de inhoudelijke verandering aan bod maar ook de positie van het vak aardrijkskunde binnen de verschillende profielen. Omdat de herziening nog niet

is voltooid zal Rob van der Vaart volgend jaar terugkeren om de allernieuwste ontwikkelingen uit de doeken te doen.

Na de pauze was het woord aan Ali de Jong, eveneens verbonden aan de Universiteit Utrecht. Zij berichtte over de recente ontwikkelingen in Mali.

Er waren 23 deelnemers op deze avond op het Stedelijk Gymnasium te Utrecht.

Een compleet overzicht van de lezingen en studiedagen is te vinden in bijlage IV.

2.4 Excursies

In 2004 werden door KNAG-kringen en afdelingen meerdere excursies georganiseerd. Hieronder een greep uit deze activiteiten.

Excursie Nationaal Archief

6 februari 2004

De Kring Den Haag bezocht op 6 februari 2004 het Nationaal Archief. Mevrouw L. Balk hield een inleiding, waarna ze vertelde wat het Archief voor geografen zou kunnen betekenen. Zij lichtte aan de hand van computerbeelden toe dat men bezig is zoveel mogelijk materiaal van het Archief digitaal toegankelijk te maken d.m.v. een website. Na de inleiding kreeg de excursie een vervolg in de kelders van het Archief. Daar ligt een schat aan geografisch interessant materiaal, waaronder zeer oude, met de hand getekende kaarten uit de tijd dat men in grote delen van de wereld alleen nog maar de kusten in kaart gebracht. Ook scheepsarchieven, logboeken van reizen naar de oost en naar de west, liggen er ter inzage.

Aan het eind van de middag lagen er voor iedere deelnemer twee boeken klaar:

Landschap in Archieven en *Land in de Maak*, beide rijk geïllustreerd met historische foto's en kaarten.

Fietsexcursie grensgebied Utrecht en Gelderland

15 juni 2004

De jaarlijkse fietsexcursie van de Kring Utrecht voerde dit jaar door- en rond het Edese grondgebied en het Binnenveld met geweldige gidsen als Anton Vlaanderen en Adrie Koch, Adri Wichards en Gert Peek. Er waren 29 deelnemers; een recordaantal.

De dag begon met een ontvangst bij de gemeente Ede, waar middels een lezing de planologische problematiek van en de samenwerking tussen de gemeenten Ede en Veenendaal aan de orde kwam. Na de lezing zijn verschillende plekken, waar deze planologische problematiek en de oplossingen zichtbaar zijn, per fiets bezocht. Na de lunch werden het Edese en Wageningse Binnenveld doorkruist. Hierbij zijn de cultuurhistorische en bodemkundige waarden van dit gebied uitgebreid belicht. Deze dag werd besloten met een borrel, waarna velen nog deelnamen aan de afsluitende Indische maaltijd.

Excursie Den Haag vanaf het water

19 juni 2004

Op 19 juni 2004 ging de Geografenkring Den Haag op 'Ooievaart'. Het zicht op Den Haag vanaf het water bleek een verfrissende ervaring te zijn. De tocht voerde door de 'City Mondial', een resultaat van onze multiculturele samenleving. Terwijl de gids de ene anecdote na de andere vertelde, gleden de Chinese wijk, de Joodse wijk, Schilderswijk en Transvaal voorbij. De Avenue Culinaire, de winkels van de Denneweg, het Malieveld; alles ziet er vanaf het water anders uit.

Excursie Nederrijkswald

18 september 2004

Op zaterdag 18 september 2004 organiseerde de afdeling Historische Geografie een dagexcursie naar het Nederrijkswald bij Nijmegen. Centraal in deze excursie stond de historische ontwikkeling van het landschap van bossen en landgoederen ten zuidoosten van Nijmegen. De excursie werd geleid door prof. dr. Klaas Bouwer van wiens hand in 2003 een historische studie over dit gebied is verschenen onder de titel *Een notabel domein; de geschiedenis van het Nederrijkswald*.

Tijdens de excursie maakten de 50 deelnemers kennis met de fasen en de sporen van bewoning, ontginning en historische bosbouw over een periode van zo'n 2000 jaar, zoals sporen van Romeinse occupatie, perceelvormen, houtwallen en oude bosrelicten. Duidelijk werd welke sociaal-economische, juridische en boshistorische factoren bij deze ontwikkeling een rol hebben gespeeld.

KNAG-excursie Leidsche Rijn

25 september 2004

Bijna negentig deelnemers verzamelden zich op zaterdag 25 september bij het Centraal Station in Utrecht voor de KNAG-excursie 2004. Deze voerde de deelnemers op de fiets van het station via de Utrechtse probleemwijk Kanaleneiland naar Leidsche Rijn. Twee thema's stonden centraal in de fietsroute: water en architectuur/stedenbouw. Naast een routekaart en een beschrijving van hetgeen de fietsers onderweg konden zien, waren er langs de route vier vertellers. Bij de Prins Clausbrug vertelde Oedzge Atzema (Universiteit

Wonen in een wijk in aanbouw: Terwijde in Leidsche Rijn.

Utrecht) ondermeer over de fysieke scheiding tussen Utrecht en Leidsche Rijn en de ontwikkeling van het hoogwaardige kantorenpark aan de voet van de brug. In de wijk Veldhuizen kwam men van alles te weten over de grondwaterproblematiek aan de hand van een verhaal van Roelof Stuurman (TNO/NITG). De politieke context waarbinnen de VINEX-wijken tot stand zijn gekomen, werd aan de rand van Vleuten geschetst door Marijke van Schendelen (KNAG). Bij het tijdelijke station Terwijde vertelde Johan de Boer (PRORAIL) tenslotte niet alleen over de verkeersontsluiting, maar wist hij ook veel locale details op te diepen.

Excursie Grebbelinie & Eemland

29 oktober 2004

20 deelnemers hebben tijdens deze excursie van de Kring Utrecht bij prachtig weer genoten van waardevolle stukjes landschap, die getuigden van de menselijke activiteiten waarbij het water dan weer een bondgenoot en dan weer een tegenstander was. Ook konden zij luisteren naar een boeiende lezing door Willem Hoogendoorn. De onderwerpen waren de Asschatterkade, onderdeel van de Grebbelinie, en de wielen langs de Meentdijk in het Eemland.

Een volledig overzicht van alle excursies is te vinden in Bijlage IV.

2.5 Overige activiteiten

Vorbereiding EUGEO congres 2007

EUGEO is de koepel van Europese geografische genootschappen waarvan ook het KNAG lid is. Binnen EUGEO leefde al langer de wens om tot regelmatig terugkerende Europese geografische congressen te komen. Het KNAG heeft het op zich genomen om in 2007 de eerste hiervan te organiseren. In 2004 is hiertoe de stichting EUGEO2007 Congres (www.eugeo2007.org) opgericht. Deze stichting is formeel onafhankelijk van het KNAG, maar kent in Marijke van Schendelen als lid van de Scientific Committee en Ronald Kranenburg als secretaris van het bestuur wel betrokkenheid van het KNAG. Voorzitter van de stichting is Joost Terwindt, oud-voorzitter van het KNAG. Daarnaast zullen tal van KNAG-leden zitting nemen in de verschillende (sub-)commissies.

Het congres in 2007 zal - onder de titel 'Perspectives in the Geography of Europe' - in de periode 19-23 augustus worden georganiseerd aan de Universiteit van Amsterdam. Doel van het congres is om vanuit geografische invalshoek oplossingen te bieden voor de problemen waarmee Europa zich geconfronteerd ziet. Dit betekent dat een veelheid aan actuele geografische thema's zal worden aangeroerd. Hiertoe zullen veel vertegenwoordigers uit verschillende geografische disciplines aan bod komen. Veel meer dan een verzameling papers die wordt gepresenteerd, moet het congres uitmonden in de plaatsbepaling van de geografie binnen het Europa van 2007. Ter voorbereiding op het congres in 2007 bezochten Ronald Kranenburg, Eelko Postma en Marijke van Schendelen van 15 – 20 augustus 2004 het IGC-IGU congres te Glasgow.

Ronald Kranenburg en Eelko Postma bemannen de EUGEO-stand in Glasgow

Overhandiging Atlas Nederlands Oost-Indië aan Prins Bernhard

Eind 2003 verscheen de monumentale 'Grote Atlas van Nederlands Oost-Indië' als gezamenlijke uitgave van Asia Maior en het KNAG. Op 3 maart 2004 nam Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard, de helaas later dat jaar overleden ere-voorzitter van het KNAG, op paleis Soestdijk de atlas in ontvangst uit handen van Marijke van Schendelen en Ferjan Ormeling. Het was een plezierige bijeenkomst.

Het enthousiasme voor de atlas was overal groot. Begin 2004 was deze uitverkocht. In november 2004 verscheen een tweede druk, met extra, zeldzame kaarten (ook los verkrijgbaar als aanvulling op de eerste druk). Begin 2005 is de tweede druk inmiddels ook bijna uitverkocht. Er kan gerust gesteld worden dat de atlas in korte tijd een roemrijke status heeft behaald, in binnen- en buitenland.

Met veel interesse nam ZKH Prins Bernhard een exemplaar van de atlas in ontvangst.

WLO

Net als in het jaar ervoor voerde het KNAG-bureau in 2004 het secretariaat van de Werkgroep Landschapsecologisch Onderzoek (WLO). De taken voor de WLO werden vooral uitgevoerd door Marcel Broekhuizen (financiën) en Remco van der Hoogt (algemeen secretariaat, redactiesecretariaat). Op deze manier was het KNAG o.a. betrokken bij de uitgave van het tijdschrift Landschap en de organisatie van het congres "Ruimtelijke kwaliteit als sturende kracht", dat op 23 april 2004 in de Jaarbeurs Utrecht plaatsvond.

WLO

Werkgemeenschap Landschapsecologisch Onderzoek

Werkgroep GAIA

In het kader van de loopbaanontwikkeling heeft GAIA een aantal workshops en een symposium 'Genderdynamiek in de geowetenschappen' georganiseerd waarin de resultaten van het loopbaanonderzoek zijn gepresenteerd. Tijdens het symposium hebben elf participanten een convenant ondertekend, waarin een reeks aanbevelingen zijn opgenomen teneinde een grotere arbeidsparticipatie te bereiken van het aantal vrouwen in het aardwetenschappelijke werkveld. De participanten beloven het komende jaar hiervoor een plan van aanpak te maken en dit ook gedeeltelijk uit te voeren met als doel de loopbanen van vrouwelijke geowetenschappers te stimuleren. Met het tekenen van het convenant maken zij deel uit van het GAIA-genderambassadeursnetwerk dat bestaat uit een GAIA-genderambassadeur (vertegenwoordiger instituut), en een GAIA-contactpersoon (medewerker bij het instituut en GAIA-lid). Samen zorgen zij ervoor dat het actieplan wordt geformuleerd, conform het convenant, en dat de actieplannen worden uitgevoerd.

In 2004 zijn er twee netwerkdiners georganiseerd in Amsterdam en Den Haag en, vanwege het succes van vorig jaar, is er weer een familie-excursie gehouden nu in Twente. De excursie bestond uit ondermeer een bezoek aan het oudste regionaal museum Natura Docet in Denekamp, waar een lezing werd gehouden door Eric Mulder en een bezoek aan de Staringgroeve te Losser waar naar fossielen werd gezocht (en gehakt). Tot slot is in november de ALV gehouden in Rijswijk. Deze werd afgesloten met een lezing door Peter Westbroek.

3. Publicaties en periodieken

3.1 Geografie

Eind 2004 namen Billy Gunterman en Jan van Mourik afscheid van de redactie van Geografie. Billy Gunterman deed dat na ruim 26 jaar en Jan van Mourik na ruim 21 jaar. Geografie ontstond in 1991 uit het Geografisch Tijdschrift, waarvan Jan van Mourik redactielid was, en de Nieuwe Geografenkrant, waarvan Billy Gunterman redactielid was. Geografie heeft dus via Jan en Billy veertien jaar lang gebruik kunnen maken van de tradities en het gedachtegoed van beide bladen. Behalve Jan en Billy traden ook Henk Leenaers en Bettina van Hoven uit de redactie.

De redactie werd aangevuld met enkele oude rotten en met jong bloed:

- Pim Beukenkamp en Hans de Jong, beiden fysisch-geograaf, zijn bezig met de afronding van hun carrière op de universiteit en lerarenopleiding, en willen de vrijkomende tijd o.a. aan Geografie besteden.
- Bernd Andeweg van de VU (Aard- en Levenswetenschappen en trekker van het onderwijsproject Aarde.Nu) versterkt de fysisch-geografische inbreng.
- Peter Druijven vervangt vanuit de Rijksuniversiteit Groningen Bettina van Hoven omdat hij in Groningen verantwoordelijk is geworden voor de eerstegraads lerarenopleiding aardrijkskunde (daarnaast is hij ontwikkelingsgeograaf).
- Om de band met het aardrijkskundeonderwijs te versterken zijn ook Erik Bijsterbosch (voorzitter van het Bestuur Afdeling Onderwijs van het KNAG en verder lerarenopleider in Zwolle), Peter Lucas (onderwijscoördinator van het KNAG), Gotze Kalsbeek (lerarenopleider aan de Universiteit van Amsterdam en docent) en Alienke Jansen (aardrijkskundedocente aan het Maerlant Lyceum in Den Haag) lid van de redactie geworden. Er wordt nog een vmbo-docent gezocht.
- Maurits Schilt (student planologie aan de RUG en student journalistiek aan de UvA) en Freerk Boedeltje (student sociale geografie aan de Radboud Universiteit) zijn de jongste nieuwe redactieleden.

Om de onderwijs- en fysisch-geografische inbreng in de redactie te versterken, zijn er een subredactie onderwijs en een subredactie fysische-geografie ingesteld.

De webredactie onderwijs die lesmateriaal wilden maken voor op de website is opgeheven. Geprobeerd wordt om dit wel weer nieuw leven in te blazen vanuit de nieuwe en uitgebreide subredactie onderwijs.

Vincent Simons ten slotte is (na twee jaar = twintig columns) als onderwijscolumnist opgevolgd door Rob van der Vaart, namens het KNAG hoogleraar geografie voor het aardrijkskunde-onderwijs en inmiddels gewoon hoogleraar sociale geografie aan de UU.

De volledige samenstelling van de redactie is te vinden in bijlage III.

Het eerste extra dikke themanummer van Geografie stond in het teken van Turkije.

Geografie kreeg een nieuwe verschijningsfrequentie. In plaats van tien nummers verschijnen er vanaf 2004 negen per jaar. Twee van de negen zijn extra dikke themanummers. Het eerste extra dikke nummer had als thema 'Turkije anno 2004' in het kader van een mogelijke toetreding van Turkije tot de EU. Voor de samenstelling van het abonneebestand kunt u terecht in bijlage I. Voor de inhoud van het tijdschrift kunt u terecht op www.geografie.nl.

3.2 Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie

Samenstelling van de redactie:

In 2004 hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van de redactie. Een overzicht van de redactieleden vindt u in bijlage III.

Vergaderingen van de redactie

De redactie is vijf keer bijeen gekomen, te weten op 27 januari, 30 maart, 9 juni, 15 september en 9 november.

Productie van TESG

In 2004, de 95^e jaargang, zijn vijf edities van TESG verschenen.

TESG 94-2 bevatte een dossier met als onderwerp 'Freight Transport and Logistics' (ed. Markus Hesse & Jean-Paul Rodrigue). TESG 94-3 was een Special over 'Island Studies' (ed. Godfrey Baldacchino). TESG 95-5 bevatte een dossier over 'Articulating local and Global Scales' onder gastredactie van Virginie Mamadouh, Olivier Kramtsch & Martin van der Velde. De overige twee nummers waren reguliere nummers met een selectie van aangeboden artikelen.

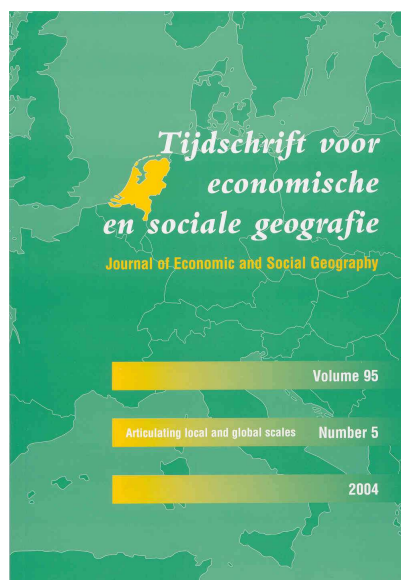
Nummer	Aantal pagina's
1	130
2	136
3	90
4	96
5	152
Totaal	604

Met een totaal aantal pagina's van 604 is gehele page budget gebruikt.

Bij de verzending van TESG 95-3 & 95-5 zijn problemen opgetreden. TESG 95-5 is hierdoor in 2005 verschenen. Met Blackwell wordt naar de oorzaak van de stremming gezocht.

De inhoud van jaargang 95

In totaal zijn er 43 artikelen gepubliceerd in 2004. 14 hiervan zijn van de hand van Nederlandse auteurs. Ieder nummer bevatte boekbesprekingen (23 in totaal, 45 pagina's), een 'Window on the Netherlands' en 'The Netherlands in Maps'. De laatste rubriek werd ook dit jaar verzorgd door P.H. Pellenbarg en P.J.M. van Steen (Rijksuniversiteit Groningen). De rubriek 'Outlook on Europe' verscheen vier maal.

Land van herkomst	Aantal manuscripten
Nederland	14
Verenigde Staten van Amerika	6
Canada	5
Duitsland	4
Verenigd Koninkrijk	3
Australië	2
Zweden	2
België	1
Denemarken	1
Fiji	1
Frankrijk	1
Ierland	1
Taiwan	1
Zuid-Afrika	1
Totaal	43

De behandeling van manuscripten

In 2004 zijn er 54 reguliere artikelen aan de redactie aangeboden. Dit is een verdubbeling ten opzichte van het jaar ervoor. Onderstaande tabel geeft de statistieken over deze manuscripten weer (stand januari 2005). De artikelen voor de rubrieken 'Window', 'Outlook' en 'Maps' zijn hier niet in betrokken. Hetzelfde geldt voor artikelen uit dossiers en specials.

Status	Aantal manuscripten
Wacht op oordeel reviewers	5
Afgewezen	16
Geaccepteerd 1 ^e versie	7
Geaccepteerd na wijziging	15
Wijziging verzocht, wacht op oordeel reviewers	2
Wijziging verzocht, nog niet ontvangen	9
Wijziging verzocht, teruggetrokken*	-
Totaal	54

* Zelden geven auteurs aan een artikel terug te trekken. Het onderscheid met de categorie 'wijziging verzocht, nog niet ontvangen' is derhalve moeilijk te maken; herziene versies blijven zonder afmelding uit.

International Advisory Board

De samenstelling van de internationale adviesraad is niet gewijzigd. De raad bestond uit de volgende wetenschappers:

Sergio Conti (University and Politecnico of Turin)
 Heinz Fassmann (Technische Universität München)
 Christian Kesteloot (University of Leuven)
 Piotr Korcelli (Academy of Sciences Poland)
 Stephan Krätke (Viadrine European University Frankfurt)
 Anders Malmberg (University of Uppsala)
 Jan Nijman (University of Miami)
 Christian Rogerson (University of the Witwatersrand)
 Atsuhiko Takeuchi (Nippon Institute of Technology Miyashiro-Machi)
 Manuel Valenzuela (Autonomous University of Madrid)
 Reginald Yin-Wang Kwok (University of Hawaii)

Een uitgebreider verslag vindt u in het TESG-jaarverslag 2004.

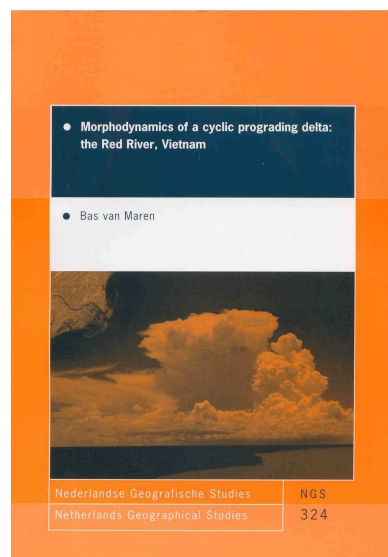
3.3 Nederlandse Geografische Studies

De serie Nederlandse Geografische Studies (NGS) wordt uitgegeven sinds begin jaren '80. Het zijn voornamelijk proefschriften van promovendi, een enkele keer is er een speciale uitgave naar aanleiding van bijvoorbeeld een congres.

De serie NGS wordt uitgegeven in samenwerking met de universiteit waar het onderzoek heeft plaatsgevonden.

In 2004 verschenen in de serie NGS vijf nieuwe afleveringen (nummer 323 t/m 327). Alle studies verschenen in het Engels. Drie hadden een fysisch-geografisch onderwerp, twee een sociaal-geografisch.

De publicaties waren afkomstig van de Universiteit Utrecht (4) en van IGU Nederland (1)

- The development and Hydraulic Roughness of Subaqueous Dunes. Door Antoine Wilbers (NGS 323)
- Morphodynamics of a Cyclic Prograding Delta: the Red River, Vietnam. Door Bas van Maren (NGS 324)
- The Netherlands and the North Sea – Dutch Geography 2000 – 2004. Door Ton Dietz, Piet Hoekstra & Frans Thissen (ed) (NGS 325)
- The Use of Maps in the Exploration of Geographic Data. Door Corné P.J.M. van Elzakker (NGS 326)
- Morphodynamics of a Shoreface Nourishment in a Barred Nearshore Zone. Door Nicholas M. Grunnet (NGS 327)

3.4 Geographical Studies of Development and Resource Use

In deze uitgaven presenteert de afdeling Geografie van de Ontwikkelingslanden de resultaten van recent onderzoek op het gebied van ontwikkelingsproblematiek en resources. De uitgaven zijn te bestellen via het Engelstalige gedeelte van de KNAG website.

In 2004 verschenen in deze reeks de volgende twee studies:

- Fading Frontiers? Local Development and Cross-Border Partnerships in Southwest Amazonía. Door Cora van Oosten. GSDf 2004-1.
- The Place of Space and Place in Human Geography. Seen from the Perspective of Filipino Entrepreneurship in the Netherlands. Door Marisha Maas. GSDf 2004-2.

Bijlage I KNAG-leden en abonnementen op Geografie en TESG, 2003-2004

	Aantal leden	Aantal abonnementen Geografie	Aantal abonnementen TESG
	Sept 03	Sept 03	Sept 03
Leden			
Zonder tijdschrift	104		
Met Geografie	1754		
Met Geografie en TESG	122		
Met TESG	25		
Totaal	2005	1876	147
Reductieleden			
Zonder tijdschrift	25		
Met Geografie	732		
Met Geografie en TESG	27		
Met TESG	4		
Totaal	788	759	31
Studentleden			
Zonder tijdschrift	3		
Met Geografie	571		
Met Geografie en TESG	83		
Met TESG	7		
Totaal	664	654	90
Subtotaal leden	3457		
Kennismakingsleden			
Met Geografie	22		
Met Geografie en TESG	8		
Met TESG	0		
Totaal	30	30	8
Geografie gratis/ruil		35	
Geografie abo particulier		14	
Geografie abo instelling		240	
Geografie via agent		109	
Totaal	3487	3725	276

	Aantal leden	Aantal abonnementen Geografie	Aantal abonnementen TESG
	Sept 04	Sept 04	Sept 04
Leden			
Zonder tijdschrift	107		
Met Geografie	1668		
Met Geografie en TESG	118		
Met TESG	20		
Totaal	1913	1786	138
Reductieleden			
Zonder tijdschrift	26		
Met Geografie	711		
Met Geografie en TESG	24		
Met TESG	2		
Totaal	763	735	26
Studentleden			
Zonder tijdschrift	3		
Met Geografie	645		
Met Geografie en TESG	91		
Met TESG	6		
Totaal	745	736	96
Subtotaal leden			
Kennismakingsleden			
Met Geografie	24		
Met Geografie en TESG	1		
Met TESG	0		
Totaal	25	25	1
Geografie gratis/ruil		42	
Geografie abo particulier		15	
Geografie abo instelling		237	
Geografie via agent		106	
Totaal	3446	3682	261

- In de telling 2004 zijn 91 leden met een gecombineerd KNAG/KTFG lidmaatschap inbegrepen:
zonder tijdschrift: 43, met Geografie: 48

Bijlage II Afdelingen, commissies en regionale kringen

Afdelingen en Commissies

Bestuur Afdeling Onderwijs 2004

drs. H. Bijsterbosch – voorzitter
dr. P. Lucas - secretaris
F. Hooghuis
drs. G.T. Kalsbeek
drs. J.G.M. Palings
J.K. Verheij

Commissie Basisonderwijs / PABO

J.K. Verheij - voorzitter
H. Benes
H.A. Bleeker
P. Geerdink
Mw. R. de Gooijer
D.H. Grootte Haar
C.M. Hielkema
mw. Kabout-Drent
drs. G.F.C. den Ouden

Commissie VMBO

F. Hooghuis - voorzitter
P.F. van den Rotten

Commissie HAVO/VWO

drs. G.T. Kalsbeek - voorzitter
drs. W.J. Bouritius
drs. M.W.S. Kaal
F. van Nieuwenhuijzen
mw V. Tielrooij
N. Vlaanderen

Kring Toegepaste Fysische Geografie

C.J. Schouten - voorzitter

Afdeling Geografie van de Ontwikkelingslanden

prof. dr. L.J. de Haan - voorzitter
dr. A.C.M. van Westen – penningmeester

Afdeling Sociale Geografie

prof. dr. J. Buursink
prof. dr. P.H. Pellenbarg
dr. J.F.C.M. Thissen
prof. dr. H. Timmermans

Afdeling Historische Geografie

dr. G.J. Borger - voorzitter
dr. J.J.J.M. Beenakker -
secretaris/penningmeester
F. Beekman

Afdeling Fysische Geografie

drs. P.C. Beukenkamp - voorzitter
drs. E.J. van Eekeren -
secretaris/penningmeester

KNAG-IGEO Commissie

dr. J.A. van der Schee - voorzitter
dr. P. Lucas - secretaris
drs. H.A.M. Ankoné
mw. E. Herps
dr. L.J.A.E. Vankan
B. van Wanrooij

Werkgroep GAIA

mw. L. van Geuns - voorzitter
mw. M. Haasnoot - secretaris
mw. M. Eelman - pr-commissie
mw. M. van der Aa & mw. M. Baneke -
inhoudelijke commissie
mw. E. Ufkes – penningmeester &
activiteitencommissie
mw. I. van Oorschot - nieuwsbrief
mw. M. den Dulk - webcommissie

Kring Amsterdam

drs. H.A. Roelofsen - voorzitter
mw. drs. E. Boerema - secretaris
drs. J.A. Koetsier - penningmeester
mw. A. de Koning
P.J.N. Schavemaker

Kring Den Haag

mw. drs. M.J.M. Leliefeld-van Rooij -
secretaris/ penningmeester
mw. D. Hendrikse
drs. P. de Kieft
J. van Rooijen

Kring Friesland

drs. J. Hoekstra - voorzitter/
penningmeester
drs. J.Y. Toussaint - secretaris
drs. L. Reitsma

Kring Utrecht

mw. Y.H. Damen - voorzitter
drs. M.J. Kimmel - secretaris
mw. drs. F.J. den Hartog-Koet -
penningmeester
mw. G. Teunissen

Kring Zuid-West Nederland

drs. N.J. Valk - contactpersoon

Kring Arnhem-Nijmegen

drs. B. van Erp Taalman Kip - voorzitter
G.C.F. Jansen - secretaris
drs. G.B.M. van den Berg -
penningmeester
drs. H.J. van Nijnatten
dr. L.J.A.E. Vankan

Kring Midden- en Zuid-Limburg

L.J.J. Tillmans - voorzitter
mw. I.A.M. Raedts-Schreuder - secretaris
drs. H.G. Giesbers - penningmeester
H.M.A. Stohr
drs. M.J.M. Quadvlieg

Kring Oost-Gelderland

drs. H.A.M. Ankoné - voorzitter
drs. J.A. Dales - secretaris
J.A.H. Nijkamp - penningmeester

Kring Flevoland

drs. J. Scholtens - voorzitter
K. Krijnders - secretaris
R.J.H. Boontje - penningmeester
T. Bloothoofd

Kring Rotterdam

W.V. van Balen – voorzitter/
penningmeester
N.R. van Roon - secretaris
drs. A. Eijsberg
mw. M.A. Hohé
H.J.C. Klem

Bijlage III Overzicht Redacties

Redactie Geografie

Kernredactie

drs. H. Donkers - hoofdredactie
mw. drs. G. van Kempen - eindredactie
dr. R.H. Kranenburg - beeldredactie
drs. P.C. Conradi - redactie

Grote redactie

dr. B. Andeweg
mw. dr. T. Béneker
drs. P. Beukenkamp
drs. H. Bijsterbosch
F. Boedeltje
dr. M. Bontje
drs. J. Bosman
dr. F. van Dam
dr. P. Druiven
dr. P. Groote
drs. B. Gunterman
mw. drs. R. Haring
drs. M. Hogenstijn
dr. H. van Houtum
mw. drs. A. Jansen
drs. H. de Jong
drs. G.T. Kalsbeek
drs. B. Köbben
mw. dr. V. Mamadouh
dr. J. van Mourik
dr. L. Paul
dr. J. van der Schee
drs. M. Schilt
mw. A. Verbers

Redactie TESSG (Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie)

prof. dr. J. van Weesep - hoofdredactie
dr. A.C.M. van Westen - eindredactie
prof. dr. O.A.L.C. Atzema
prof. dr. J. van Dijk
dr. G.J. Dijkink
prof. dr. H. Ernste
dr. L.J. van Grunsven
mw. dr. B. van Hoven
mw. dr. V. Schutjens
dr. P. Terhorst
dr. C.P. Terlouw

Overig Geografie

drs. T.A.W. van Rossum - corrector
mw. I. Oerlemans, OIO - vormgeving

Redactie NGS (Nederlandse Geografische Studies)

prof. dr. J.M.M. van Amersfoort
dr. H.J.A. Berendsen
drs. J.G. Borchert
prof. dr. A.O. Kouwenhoven
prof. dr. H. Scholten
dr. P.C.J. Druiven

Bijlage IV Activiteitenoverzicht 2004

<i>Datum</i>	<i>Activiteit</i>
Januari	
t/m 18 april	Tentoonstelling 'In kaart gebracht met kapmes en kompas' Tropenmuseum Amsterdam
t/m 9 mei	Tentoonstelling 'Naar de toppen van het sterrengebergte' Mariniersmuseum Rotterdam Kring Amsterdam: lezing van Pim Beukenkamp over het rivierengebied i.v.m. de excursie in april
Februari	
5 februari	Lezingenavond Kring Utrecht: lezingen van Rob van der Vaart & Ali de Jong.
6 februari	Kring Den Haag: bezoek Nationaal Archief Kring Amsterdam: lezing over Mali, Burkino Faso en Ghana door Jan Koetsier en Henk Roelofsen
Maart	
24 maart	Lezing Kring Amsterdam: Peter Schat en het verhaal achter 'de Stelling van Amsterdam'
April	
10 april	Kring Toegepaste Fysische Geografie: excursie naar het Verdrongen Land van Saeftinghe
16 - 18 april	Kring Amsterdam: excursie Gelderse Poort
Mei	
13 mei	Algemene Ledenvergadering met lezing van Leo Paul over de uitbreiding van Europa. 'Oost-Europa in de Europese Unie, van gegijzeld avondland naar gekoloniseerde achtertuin?'
16 mei	Opening tentoonstelling door Maria van der Hoeven, minister van Onderwijs 'In kaart gebracht met Kapmes en kompas' in Heerlen bij het ABP (tentoonstelling te bezichtigen t/m 30 juni 2004)

Juni

- 8 juni KNAG-Groeneveldlezing, 'The Netherlands as a model for our globalizing modern world' door Jared Diamond'.
9 – 11 juni Aardrijkskunde Olympiade
15 juni Fietsexcursie Kring Utrecht grensgebied Utrecht en Gelderland
19 juni Kring Den Haag: dagexcursie 'Den Haag vanaf het water'
Kring Amsterdam: fietsexcursie langs Amsterdamse landgoederen (bij Velsen) en de stelling van Amsterdam o.l.v. Peter Schavemaker

Juli

Augustus

- 5 – 10 augustus Internationale Aardrijkskunde Olympiade 2004 in Gdynia, Polen

September

- Kring Amsterdam: wandeling in Amsterdam-Zuid bij het Vondelpark o.l.v. Eegje Boeremaker
18 september Kring Historische Geografie: dagexcursie Nederrijkswald
25 september KNAG-excursie Leidsche Rijn

Oktober

- 29 oktober Kring Utrecht: excursie Grebbelinie & Eemland
Kring Amsterdam: lezing over de nieuwe Oost-Europese EU-landen (nadruk op Estland, Letland) door Leo Paul

November

KNAG Onderwijsdag aan de Vrije Universiteit

December

Kring Amsterdam: lezing van Jan Koetsier over Ethiopië
Kring Amsterdam: excursie naar Amsterdam-Zuidoost (Ganzenhoef)

Bijlage V Persoverzicht 2004

Een greep uit de publicaties n.a.v. KNAG activiteiten

Lustrumtentoonstelling Tropenmuseum / catalogus		
januari 2004	ABP Wereld	'In kaart gebracht met kapmes en kompas (2 ^e druk)'
februari 2004	KNGMG nieuwsbrief	'De Wereld als werkterrein'
24 februari 2004	Het onderwijsblad	'In kaart gebracht met kapmes en kompas – aanwinst voor schoolbibliotheken'
maart 2004	Museum tijdschrift	'Re-visie' (recensie catalogus)
Tentoonstelling Mariniersmuseum		
januari 2004	Hoogtelijn	'Naar de toppen van het Sterrengebergte'
29 februari 2004	Op pad	'Herman Verstappen over de Nederlandse expeditie naar het sterrengebergte'
Onderwijs		
maart 2004	Vakkundig	'Tussen scepsis en vertrouwen'
28 september 2004	Trouw	'Leerlingen zijn geen apen die je trucs leert'
4 oktober 2004	NRC Handelsblad	'Aardrijkskunde: kennis vergaren of opvoeden?'
Website expedities		
voorjaar 2004	Cultuurbericht	'Expeditie naar Toemoekhoemak'
KNAG-Groeneveldlezing Jared Diamond		
12 juni 2004	De Volkskrant	'Wees zuinig op de polder'
18 juni 2004	Bionieuws	'We are going to make a mess'
19 juni 2004	NRC Handelsblad	'De les van Paaseiland'
8 juni 2004	Nova	Interview Jared Diamond
oktober 2004	Internationale Samenwerking	'Onze planeet kan niet veel welvaartsgroei meer aan'
Grote Atlas van Nederlands Oost-Indië		
2004	Geo-Info	Grote Atlas van Nederlands Oost-Indië
31 mei 2004	Geo-Info	Verslag symposium Indische Cartografie